

ประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ
Disaster Management Efficiency of the Subdistrict
Administrative Organizations in Seka District,
Bueng Kan Province

ศุภชัย จันได¹ และ ชัยนันท์ธรณ์ ขาวงาม²

Suphachai Jundai and Chainanthorn Khawngarm

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรคือ บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ 7 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการศึกษาพบว่า

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำสาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

1. บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสeka จังหวัดบึงกาฬ มีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสeka จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการฟื้นฟู ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการรับมือกับสาธารณภัย และด้านการป้องกันและการลดผลกระทบ ตามลำดับ

2. บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสeka จังหวัดบึงกาฬ ที่เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัย ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการจัดการ, สาธารณภัย, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The research purposes were to study and to compare the disaster management efficiency of the Subdistrict Administrative Organizations in Seka District, Bueng Kan Province classified by the personal factors. The population was the personnel under the jurisdiction of 7 Subdistrict Administrative Organizations of Seka District, Bueng Kan Province; the sample group was the 217 personnel. The research instrument was the rating scale questionnaire. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent samples), one - way ANOVA, and test for pairwise differences by Scheffe's method.

The research findings were:

1. The personnel under the jurisdiction of Subdistrict Administrative Organizations of Seka District, Bueng Kan Province had the opinions on the disaster management efficiency of the Subdistrict

Administrative Organizations in Seka District, Bueng Kan Province found the overall was at a high level; the descending mean were: the rehabilitation aspect, the preparedness aspect, the disaster response aspect, and the prevention and mitigation aspect, respectively.

2.The personnel under the jurisdiction of Subdistrict Administrative Organizations of Seka District, Bueng Kan Province when gender, education level and work experience differed found the opinions on the disaster management efficiency did not different.

Keywords: Management Efficiency, disaster, Subdistrict Administrative Organizations

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้รับหลักการและแนวคิดในการบริหารจัดการภัยพิบัติระดับสากลมาปรับใช้ในการวางแผนทางการจัดการภัยพิบัติในระดับชาติ โดยแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2558 ถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้การจัดการภัยพิบัติขับเคลื่อนไปด้วยความสอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานเซนได (กรอบปฏิญญาเซนได เป็นเครื่องมือในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติของโลกที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากกรอบการดำเนินงานเฮียวโกะ (Hyogo Framework for Action 2005-2015) โดยมีประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติให้การรับรองกว่า 187 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย กรอบปฏิญญานี้เกิดขึ้นในการประชุมสหประชาชาติระดับโลกว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 14-18 มีนาคม 2558 ณ เมืองเซนได ประเทศญี่ปุ่น จึงเป็นที่มาของการตั้งชื่อกรอบปฏิญญานี้ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่และลดความเสี่ยงที่มีอยู่ เพื่อป้องกันและทำให้ความล่าช้าและเปราะบาง ต่อภัยพิบัติลดน้อยลง ตลอดจนช่วยให้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเผชิญเหตุและฟื้นฟูที่ดียิ่งขึ้นอัน

นำไปสู่ความสามารถที่จะรับมือและฟื้นคืนกลับได้ในระยะเวลาที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ) และกำกับการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ดังนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 จึงเป็นกฎหมายหลักที่กำหนดแนวทางและกลไกในการบริหารจัดการภัยพิบัติของประเทศไทย มียุทธศาสตร์มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยได้แบ่งระดับการบริหารจัดการสาธารณสุขออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับที่ 1 สาธารณภัยขนาดเล็ก (ท้องถิ่น) ระดับที่ 2 สาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับจังหวัด) ระดับที่ 3 สาธารณภัยขนาดใหญ่ และระดับที่ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง และได้มีการกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ รวมถึงขั้นตอนการดำเนินการและแนวปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการสาธารณสุขระดับต่าง ๆ ตลอดจนมีการกำหนดแนวทางการจัดการสาธารณสุขตามวงจรการจัดการสาธารณสุข (ระยะก่อนเกิดภัย ระยะระหว่างเกิดภัย และระยะหลังเกิดภัย) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการจัดการภัยพิบัติในระดับพื้นที่ตามที่ระบุไว้ใน พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 และเป็นหน่วยงานสำคัญในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ เนื่องจากระดับของการจัดการสาธารณสุขขนาดเล็ก (ระดับที่ 1) เริ่มต้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหากสาธารณสุขมีขนาดใหญ่จนกระทั่งท้องถิ่นไม่สามารถจัดการได้โดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจากเขตพื้นที่ใกล้เคียงหรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับใหญ่ขึ้นไปหรืออาจมีการพิจารณากระดับการจัดการสาธารณสุขขึ้นตามลำดับ (อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ)

การดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทย หน่วยงานหลักในการจัดการและรับมือกับภัยพิบัติ คือ กรมป้องกันและบรรเทาสา

ธารณภัย (ปก.) กระทรวงมหาดไทย มีภารกิจในการจัดทำแผนแม่บทในการรับมือภัยพิบัติ การวางมาตรการ ส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน บรรเทาและฟื้นฟู สาธารณภัย โดยการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย สร้างระบบป้องกัน เตือนภัยและการติดตามประเมินผล เพื่อเป็นการให้หลักประกันในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยยังได้กำหนดโครงสร้างหน้าที่ของหน่วยงานราชการ มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งราชการต่าง ๆ เป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

การดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทย หน่วยงานหลักในการจัดการและรับมือกับภัยพิบัติ คือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปก.) กระทรวงมหาดไทย มีภารกิจในการจัดทำแผนแม่บทในการรับมือภัยพิบัติ การวางมาตรการ ส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน บรรเทาและฟื้นฟู สาธารณภัย โดยการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย สร้างระบบป้องกัน เตือนภัยและการติดตามประเมินผล เพื่อเป็นการให้หลักประกันในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยยังได้กำหนดโครงสร้างหน้าที่ของหน่วยงานราชการ มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งราชการต่าง ๆ เป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 มาตรา 20 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยผู้บริหารท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการ ท้องถิ่นมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย และมีปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่นด้วย (สำนักงานสภาพัฒนาการส่วนกลาง, 2559)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความชอบธรรมภายใต้รัฐธรรมนูญ ในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในการจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชนและให้สิทธิแก่ชุมชนท้องถิ่นในการรักษาซึ่งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในพื้นที่ นอกจากนี้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ หน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่นและมีหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุน หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งตามมติคณะรัฐมนตรีในปี 2552 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนเตรียมการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ แผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรับภัย แผนปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน และแผนปฏิบัติการการจัดการหลังเกิดภัย (สุวิชชญา จันทรปิฎก, 2560 : 463)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชน และมีบทบาทภารกิจในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยในลำดับแรก ก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น ผู้อำนวยการท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่นตน จึงถือเป็นภารกิจ สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกัน บรรเทาสาธารณภัยและพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยภายหลังจากสถานการณ์ภัยยุติ

จากเหตุผลและความสำคัญข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงสนใจศึกษาประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเขกา จังหวัดบึงกาฬ ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเขกา จังหวัดบึงกาฬ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เซกา จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เซกา จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน
3. บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ 7 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์-31 มีนาคม 2566

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent samples) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test-one way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe/)

แนวคิดและทฤษฎี

ประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ หมายถึง การกระทำของแต่ละบุคคล ที่มีความสามารถและความพร้อม พยายามทุ่มเทอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน ของตนอย่างคล่องแคล่ว ด้วยความมีระเบียบ มีกฎเกณฑ์ ปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลา รวดเร็ว ถูกต้องมีคุณภาพ และมาตรฐาน จึงสรุปได้ว่าบุคคลจะมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ต้องเกิดจากความขยันหมั่นเพียรมีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ในงานพร้อมด้วยจิตใจที่ซื่อสัตย์ และรักดีต่อองค์กร งานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้หรือดียิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราว หมายถึง การที่จะสามารถมองเห็นความแตกต่างระหว่าง 2 สิ่งหรือมากกว่าหรือความสามารถในการที่จะบอกได้ถูกต้องว่างานสำคัญได้เสร็จสิ้น ลุล่วงไปแล้ว หรือสามารถเห็นถึงความแตกต่างว่าอันใดถูกต้องและอันใดไม่ถูกต้อง

2. ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา หมายถึง กระบวนการของการสามารถหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ความสามารถในการแก้ปัญหานี้จะกระทำได้ โดยการสอนพนักงานให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างอาการและสาเหตุที่จะเกิดขึ้นตลอดแนวทางแก้ไข

3. ความสามารถจำเรื่องที่ผ่านมา หมายถึง การสามารถรู้ได้ว่าจะต้องทำอะไรหรือต้องใช้อะไรตลอดจนสามารถรู้ลำดับ หรือระเบียบของการปฏิบัติงานของงานใดงานหนึ่ง สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นประสิทธิภาพและความสามารถเชิงสติปัญญา

4. ความสามารถในการดัดแปลง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักเครื่องมือ หรือเครื่องกลต่างๆ เพื่อที่จะปฏิบัติงานที่ต้องการให้เสร็จสิ้นลงไปได้

5. ความสามารถในการพูด หมายถึง ความสามารถในการพูดเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อความรู้ความเข้าใจ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประสิทธิภาพในการทำงาน

ดังนั้น ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าพนักงานนั้นมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานการทำงานที่กำหนดไว้หรือไม่ ไม่ว่าจะในเรื่องของปริมาณงานที่ออกมา คุณภาพของชิ้นงาน อัตราผลผลิต ตลอดจนปริมาณผลผลิตที่สูญเสียไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร (2550) ได้กล่าวถึงมาตรฐานในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้พนักงานปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้การเปรียบเทียบผลงานที่ทำได้กับที่ควรจะเป็นมีความชัดเจน ช่วยให้เห็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดผลได้มากกว่าปัจจัยที่ใช้และช่วยให้มีการฝึกฝนตนเองปรับเข้าสู่มาตรฐานการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมายถึง การป้องกันหรือการระงับภัย โดยทำให้ภัยสงบลงโดยเร็ว หรือลดอันตรายให้น้อยลง และช่วยทำให้ความยากลำบากความพิบัติ และความเดือดร้อนต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ลดน้อยลงหรือหมดไป

กระบวนการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2547) ได้แก่

1. การดำเนินการก่อนเกิดภัย (Mitigation, Prevention and Preparedness) เป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ ตลอดจนการเตรียมการเพื่อเผชิญเหตุ กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การกำหนดมาตรการป้องกันภัย การจัดทำแผนหรือวางระบบการปฏิบัติงานการฝึกอบรม การเตรียมบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ การฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการและการประสานงาน ฯลฯ

2. การดำเนินการขณะเกิดภัย (Response) เป็นการดำเนินการในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยการระดมทรัพยากรต่างๆ เข้าช่วยเหลือเพื่อรักษาชีวิตและทรัพย์สินและบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย ตลอดจนการระงับภัย หรือลดความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้น กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การแจ้งเตือนภัย การลดอันตรายและระงับภัยที่เกิดขึ้น การบรรเทาภัย การอพยพผู้ประสบภัยและทรัพย์สินต่างๆ ไปไว้ยังสถานที่ปลอดภัย การจัดให้บริการด้านอาหาร น้ำดื่ม เสื้อผ้า ที่พักชั่วคราว และเวชภัณฑ์ แก่ผู้ประสบภัย โดยจะใช้เงินงบประมาณดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2546

3. การดำเนินการภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว (Recovery and Development) เป็นการฟื้นฟูกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน การประกอบอาชีพ และบริการของรัฐให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ การซ่อมแซมบูรณะสิ่งสาธารณประโยชน์ต่างๆ ที่ได้รับความเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ตลอดจนการพัฒนาเพื่อป้องกันมิให้ภัยพิบัติเกิดขึ้นซ้ำอีกในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้สังเคราะห์และสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา และกำหนดตัวแปรในการศึกษาดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

2. ตัวแปรตาม คือ การจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการป้องกันและการลดผลกระทบ 2) ด้านการเตรียมความพร้อม 3) ด้านการรับมือกับสาธารณสุข และ 4) ด้านการฟื้นฟู

ผลการวิจัย

1. บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ มีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการฟื้นฟู ($\bar{X}=3.79$) ด้านการเตรียมความพร้อม ($\bar{X}=3.70$) ด้านการรับมือกับสาธารณสุข ($\bar{X}=3.69$) และ ด้านการป้องกันและการลดผลกระทบ ($\bar{X}=3.65$) ตามลำดับ ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมและรายด้าน

	ประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุข ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านการป้องกันและการลดผลกระทบ	3.65	0.41	มาก	4
2.	ด้านการเตรียมความพร้อม	3.70	0.39	มาก	2
3.	ด้านการรับมือกับสาธารณสุข	3.69	0.41	มาก	3
4.	ด้านการฟื้นฟู	3.79	0.40	มาก	1
	รวม	3.70	0.42	มาก	

2. บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติการจัดการสาธารณสุข ไม่แตกต่างกัน

3. บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติการจัดการสาธารณสุข ไม่แตกต่างกัน

4. บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติการจัดการสาธารณสุข ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ผู้ศึกษาอภิปรายผลจากการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติการจัดการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ วิชาญ อธิธิฤกษ์มงคล (2561 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการ สาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบ หนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ ชาญวิทย์ คุณาวิวัฒนากร และ สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล (2561 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาผลการนำนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองเชียงใหม่ไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ของเทศบาลตำบลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมพบว่า ประสิทธิภาพรวม 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ นุชนารถ โคตรโยธา (2559 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เขกา จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเขกา จังหวัดบึงกาฬ ที่เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นว่าคุณภาพการจัดการสาธารณภัย ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเขกา จังหวัดบึงกาฬ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเขกา จังหวัดบึงกาฬ สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวลิศ มอญขาม (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลภูเหล็ก อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลภูเหล็กอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลภูเหล็กอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลภูเหล็ก อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านการป้องกันและการลดผลกระทบ หน่วยงานควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการเตรียมความพร้อม หน่วยงานควรสร้างเครือข่ายเพื่อให้มีความพร้อมในการรับมือต่อสาธารณภัยตลอดเวลา

1.3 ด้านการรับมือกับสาธารณภัย หน่วยงานควรจัดเตรียมสถานที่หลบภัยเส้นทางอพยพและ สำรองอาหาร น้ำดื่มให้มากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านการฟื้นฟู หน่วยงานควรจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว เช่น ปฐมพยาบาลผู้ป่วยเจ็บ การขนย้ายผู้ประสบภัยและทรัพย์สินไปยังที่ปลอดภัยให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.2 ควรศึกษาปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.3 ควรมีการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่มีผลต่อทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกับองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่น

บรรณานุกรม

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2547). แผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 (ภาคการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย). กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน.

ชลิต มอญขาม. (2559). การดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลภูเหล็ก อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น. (ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

ชาญวิทย์ คุณาวิวัฒนางกูร และ สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล. (2561). ผลการนำนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองเชียงใหม่ไปสู่การปฏิบัติ. (วิทยาลัยบริหารศาสตร) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สิริยาสาสน์.

วิชาญ อธิฤกษ์มงคล. (2561). การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่รอบหนองหาร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร. (ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ. (2559). พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124/ตอนที่ 52 ก/หน้า 1/7 กันยายน 2550.

สุวิซญา จันทรปิฎก. (2560). การจัดรูปแบบความร่วมมือพลเรือนและทหารของประเทศไทยภายใต้ความตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติ และการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (AADMER). (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัชนุกร. (2550). การประเมินผลการปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).